

KOMENTÁŘ

29. 1. 2025

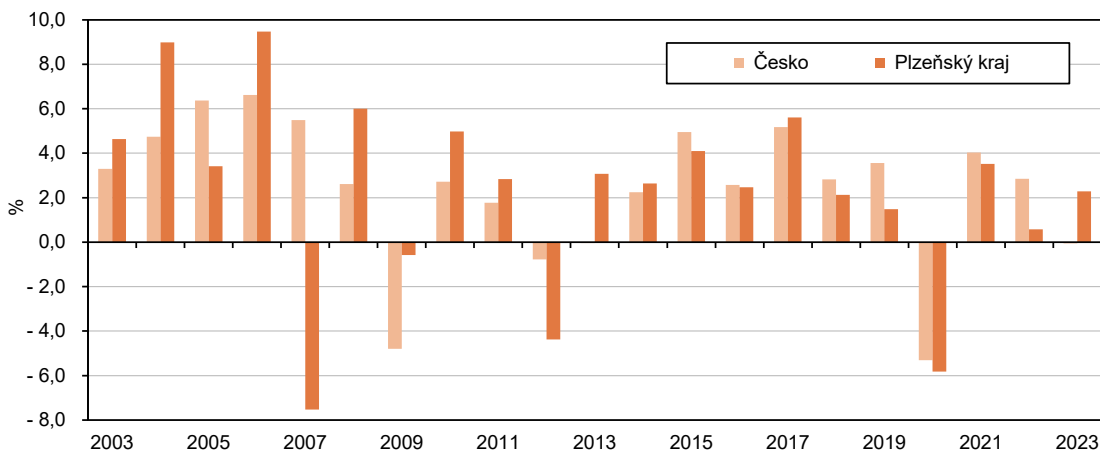
Regionální účty v Plzeňském kraji v roce 2023

Ačkoliv česká ekonomika v roce 2023 spíše stagnovala, v Plzeňském kraji hrubý domácí produkt ve srovnatelných cenách vzrostl a tento nárůst byl čtvrtý nejvyšší mezi regiony. HDP na 1 obyvatele máme v rámci Česka šestý nejvyšší, o jednu příčku níž nás posunul Kraj Vysočina. Míra investic zde sice v posledních dvou letech překročila hranici 25 %, ale stále patří mezi šest nejnižších v republice.

Hrubý domácí produkt (HDP)

Po roce 2020, kdy došlo v důsledku pandemie koronaviru ke snížení hrubého domácího produktu na regionální i celorepublikové úrovni, potvrzují ekonomické výsledky v Plzeňském kraji hospodářský růst. V roce 2023 **HDP ve srovnatelných cenách** v kraji vzrostl o 2,3 % a vzhledem k předchozímu roku tempo růstu zrychlilo. Nejlepších výsledků v roce 2023 dosahovaly kraje Královéhradecký (nárůst o 3,4 %), Vysočina (o 3,0 %) a Liberecký (o 2,7 %), další v pořadí by následoval náš region. Ačkoliv HDP ve srovnatelných cenách vzrostl v deseti krajích, česká ekonomika poklesla o 0,1 %. Zásahu na tom mělo především Hl. město Praha, kde se HDP reálně snížil o 2,3 %. Nedařilo se ani regionálním ekonomikám v Ústeckém (pokles o 1,8 %), Moravskoslezském (o 1,3 %) a Jihočeském kraji (o 0,1 %).

Meziroční změna HDP ve srovnatelných cenách
(předchozí rok = 100)

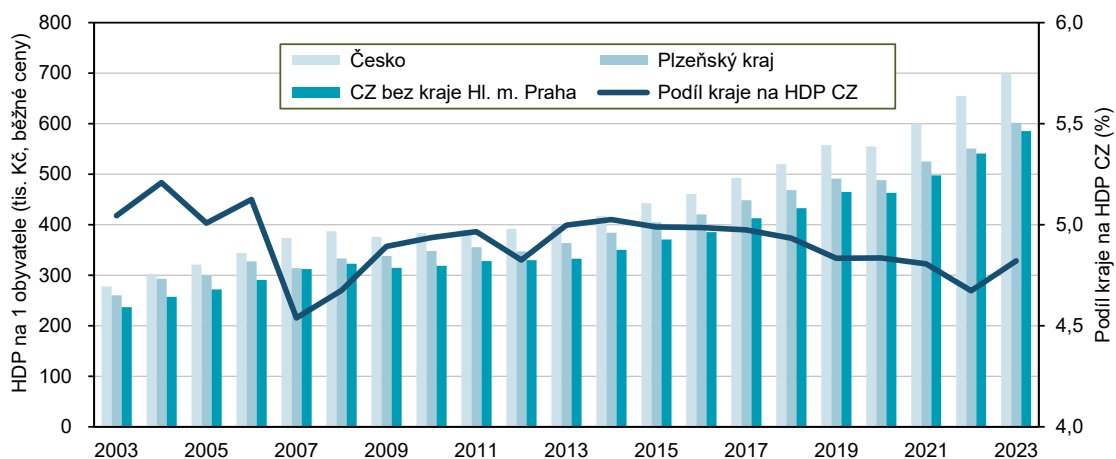

Regionální **hrubý domácí produkt v běžných cenách** dosáhl v roce 2023 v Plzeňském kraji 367,3 mld. Kč a meziročně se tak zvýšil o 11,5 %, což je po Kraji Vysočina (o 12,7 %) druhý nejvyšší nárůst v Česku. K nominálnímu růstu došlo ve všech krajích, dvouciferný byl ještě v Královéhradeckém (o 11,4 %), Karlovarském (o 10,7 %), Jihočeském (o 10,5 %) a Libereckém kraji (o 10,2 %). Dlouhodobě se podíl HDP kraje na republikovém úhrnu výrazně nemění a pohybuje se lehce pod hranicí 5 %. Mezi regiony to představuje od roku 2019, kdy

KOMENTÁŘ

nás o jednu příčku dolů posunuli Jihočeši, sedmý nejvyšší podíl. Nejvyšší příspěvek do národního objemu HDP přináší tradičně regiony s nejvyšším počtem obyvatel, tedy Hl. město Praha, Středočeský, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj.

Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele

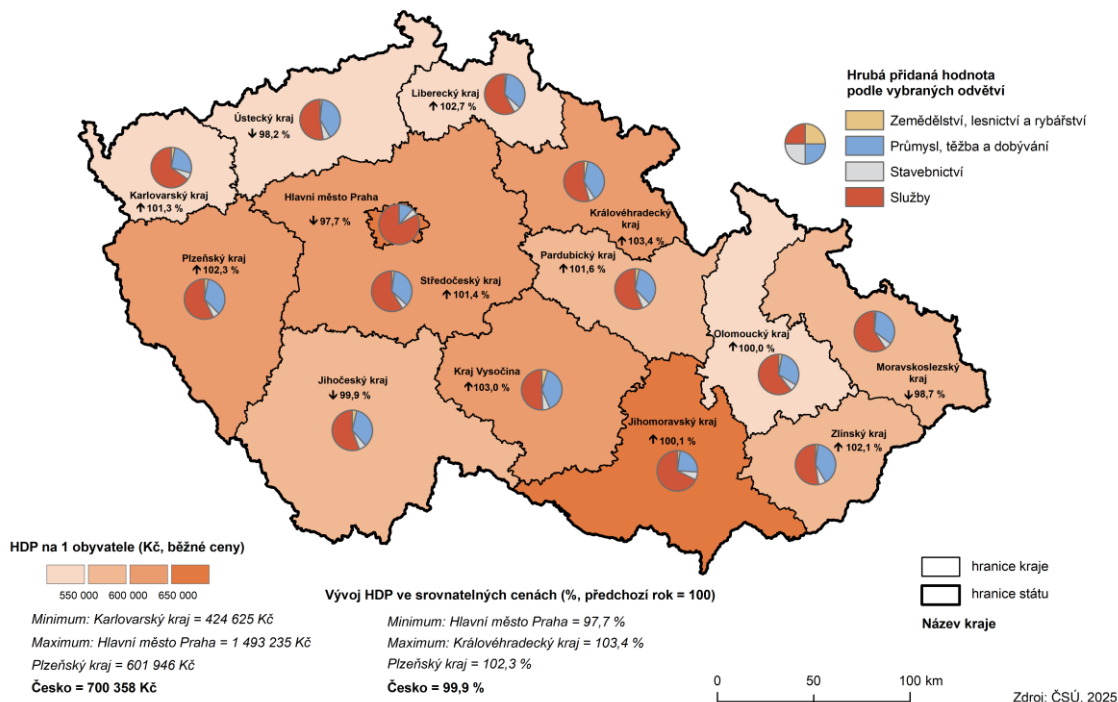

Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele umožňuje navzájem porovnávat ekonomickou výkonnost jednotlivých krajů. Hodnotou 601,9 tis. Kč v roce 2023 obsadil Plzeňský kraj šesté místo a zařadil se tak za kraje Hl. město Praha, Jihomoravský, Středočeský, Královéhradecký a Vysočina. Plzeňský region se dlouhodobě nacházel na 3. nebo 4. pozici, ale od roku 2019 je hodnota HDP na 1 obyvatele vyšší než u nás v Královéhradeckém kraji a v roce 2023 i na Vysočině.

Do roku 2018, s mírnými výkyvy v letech 2007–2009 a 2012, přesahoval vytvořený HDP na 1 obyvatele v Plzeňském kraji 90 % republikového průměru. Posledních pět let však tento podíl postupně klesal a v roce 2023 činil 85,9 %. Je třeba ale dodat, že průměr HDP na 1 obyvatele v Česku je zásadně ovlivněn výší tohoto ukazatele v Hl. městě Praze a celorepublikové hodnoty nedosahuje kromě naší metropole žádný jiný kraj. Praha patří v rámci EU k regionům s výkonnější ekonomikou, na které se podílí nejen pracovní síla s vyšší kvalifikací, ale i obyvatelstvo z ostatních krajů, které do hlavního města dojíždí za prací. Pokud do republikového průměru HDP na 1 obyvatele nezahrneme Prahu, překračoval Plzeňský kraj tuto hodnotu v některých letech i o 10 %. Poslední dobou je ale toto procento podstatně nižší, v roce 2022 byla plzeňská ekonomika výkonnější o 1,8 %, v roce 2023 o 2,8 % než průměr v Česku bez hlavního města.

KOMENTÁŘ

Makroekonomické ukazatele podle krajů v roce 2023

Dalším významným indikátorem ekonomického rozvoje je produktivita práce měřená podílem **HDP na 1 zaměstnaného** (podle místa pracoviště včetně sebezaměstnaných). Hodnota tohoto ukazatele v Plzeňském kraji v roce 2023 dosáhla 1 254,5 tis. Kč. Od roku 2013 produktivita práce v regionu neustále rostla, dokonce i v covidovém roce 2020 (o 0,8 %). V roce 2022 se zvýšila o 7,7 %, v roce 2023 dokonce o 11,4 %, což je nejvyšší nárůst od roku 1997 a zároveň třetí nejvyšší nárůst mezi kraji. Plzeňský HDP na 1 zaměstnaného je v rámci Česka sedmý nejvyšší, největší produktivitu práce mají v Praze, ve Středočeském a Jihomoravském kraji, nejmenší pak v Karlovarském a Olomouckém. Aby produktivita práce i nadále rostla, je potřeba zajistit efektivnost realizovaných investic, zároveň podporovat výzkum a vývoj a investovat do inovací.

Hrubá přidaná hodnota (HPH)

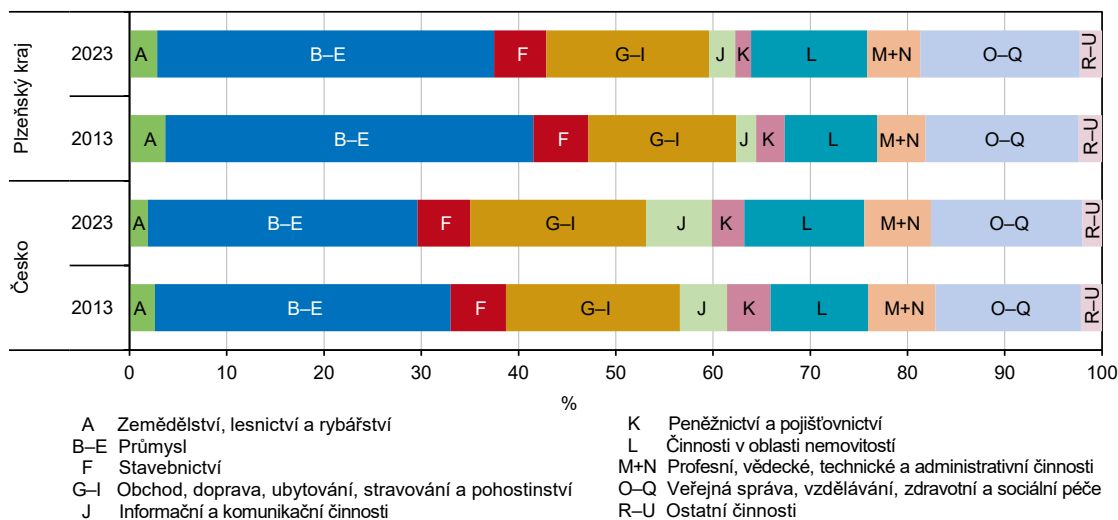
Hrubá přidaná hodnota, která je základem pro výpočet hrubého domácího produktu a představuje rozdíl mezi celkovou produkcí a mezispotřebou, činila v roce 2023 v Plzeňském kraji 337,2 mld. Kč v běžných cenách, což byla sedmá nejvyšší dosažená hodnota mezi regiony. Vzhledem k předchozímu roku se její hodnota zvýšila o 12,4 %, což je nejvyšší nárůst za posledních 27 let a zároveň druhý nejvyšší nárůst mezi kraji. Přidaná hodnota vzrostla ve většině odvětví, největším tahounem byla výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu, kde se přidaná hodnota zvýšila o 61,4 %, a velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel, kde nárůst dosáhl 23,1 %. Meziroční pokles

KOMENTÁŘ

vykázala pouze odvětví těžba a dobývání (o 12,8 %) a zemědělství, lesnictví a rybářství (o 9,2 %).

Od roku 2013 se regionální hrubá přidaná hodnota v běžných cenách neustále zvyšovala, výjimkou byl pouze covidový rok 2020, kdy přidaná hodnota poklesla o 0,2 %. V průběhu posledních deseti let sledujeme ve struktuře přidané hodnoty vzestup služeb (o 4,3 procentního bodu) na úkor zemědělství, lesnictví a rybářství, ale především na úkor průmyslu, jehož podíl se snížil o 3,2 procentního bodu, u zpracovatelského průmyslu byl tento pokles dokonce ještě výraznější.

Hrubá přidaná hodnota podle odvětví CZ-NACE

Zastoupení **primárního sektoru** (zemědělství, lesnictví a rybářství) na hrubé přidané hodnotě dlouhodobě klesá, od roku 1995, kdy dosahovalo 6,7 %, se snížilo na 2,8 % v roce 2023. I tak je toto procento šesté nejvyšší v republice. Větší podíly primárního sektoru na hrubé přidané hodnotě mají tradiční zemědělské regiony Vysočina a Jihočeský kraj.

Sekundární sektor, který zahrnuje veškerý průmysl včetně stavebnictví, překročil podíl 45 % na hrubé přidané hodnotě v letech 2014 a 2015 a od této doby jeho význam v regionu klesá. Výjimkou byl jen poslední rok 2023, kdy podíl sekundárního sektoru meziročně vzrostl o 1,9 procentního bodu. S podílem 40,0 % se řadíme na osmé místo mezi kraji, nejvyšších podílů dosahují Ústecký a Zlínský kraj, nejnižších naopak Hl. město Praha a Jihomoravský kraj.

Na tvorbě přidané hodnoty se rozhodující měrou podílí **terciární sektor**, tedy tržní a netržní služby. V letech 2014 a 2015 se tento podíl v Plzeňském kraji pohyboval lehce nad 50 %, ale od té doby jeho hodnota roste. Pouze v posledním roce 2023 se podíl sektoru služeb snížil o 1,2 procentního bodu na 57,1 %, což je sedmé nejnižší procento v rámci Česka. Největší zastoupení terciární sféry má Hl. město Praha a Jihomoravský kraj, nejmenší zase Vysočina,

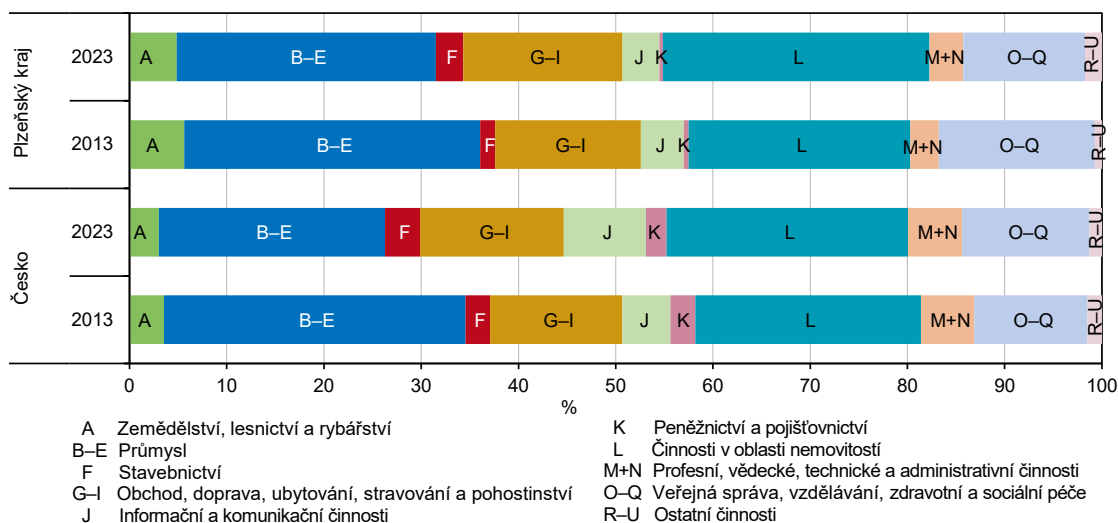
KOMENTÁŘ

Ústecký a Zlínský region. Poprvé v roce 2020 vytvořil právě sektor služeb více než 50 % přidané hodnoty ve všech krajích Česka.

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK)

Vývoj investiční aktivity (např. nové investice, rekonstrukce, modernizace) představuje **tvorba hrubého fixního kapitálu**, která dosáhla v Plzeňském kraji v roce 2023 hodnoty 93,5 mld. Kč v běžných cenách a meziročně se tak zvýšila o 6,2 %. Poslední tři roky se kraj na celorepublikové hodnotě podílel 4,5 %, což představuje osmou nejvyšší hodnotu v mezikrajském srovnání. Z odvětvového pohledu bylo v roce 2023 v kraji nejvíce investováno do činností v oblasti nemovitostí (27,4 % objemu THFK), do průmyslu (26,6 %) a do obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství (16,4 %). Ve srovnání s republikovou strukturou THFK vkládáme více peněz do průmyslu nebo do činností v oblasti nemovitostí, naopak méně do informačních a komunikačních činností nebo do profesních, vědeckých, technických a administrativních činností.

Tvorba hrubého fixního kapitálu podle odvětví CZ-NACE

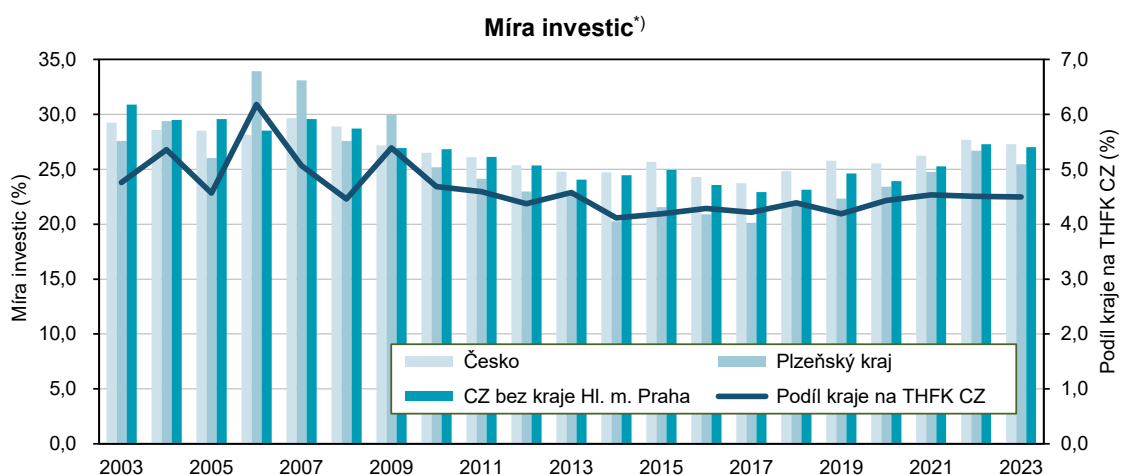

THFK na 1 obyvatele je v Plzeňském kraji dlouhodobě nižší než celorepublikový průměr, poslední rok skoro o pětinu. Naposledy jsme hodnotu v Česku překročili v roce 2006 a to téměř o 15 %. V roce 2023 činila THFK v přepočtu na 1 obyvatele 153,2 tis. Kč, což byla šestá nejvyšší částka v mezikrajském porovnání. THFK v jednotlivých krajích často kolísá v návaznosti na realizaci velkých investic. Dlouhodobě se však nejvíce investuje v HI. městě Praze a ve Středočeském kraji, nejméně naopak v Karlovarském, Královéhradeckém a Libereckém kraji.

Míra investic vyjádřená podílem THFK na HDP se v kraji od roku 2011 pohybuje mezi 20–25 %, pouze v posledních dvou letech bylo toto procento ještě o něco vyšší. Míra investic

KOMENTÁŘ

překročila 30% hranici naposledy v roce 2007, svého minima dosáhla v roce 2017 (20,1 %). V roce 2022 směřovalo do tvorby hrubého fixního kapitálu v Plzeňském regionu 26,7 % HDP, v roce 2023 pak 25,5 % HDP, což je šestá nejnižší míra mezi kraji. Míra investic je nejvyšší ve Středočeském (32,4 %) a Karlovarském kraji (31,1 %), nejnižší zase v Královéhradeckém kraji (23,0 %) a na Vysočině (24,2 %).

¹⁾ míra investic = podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu

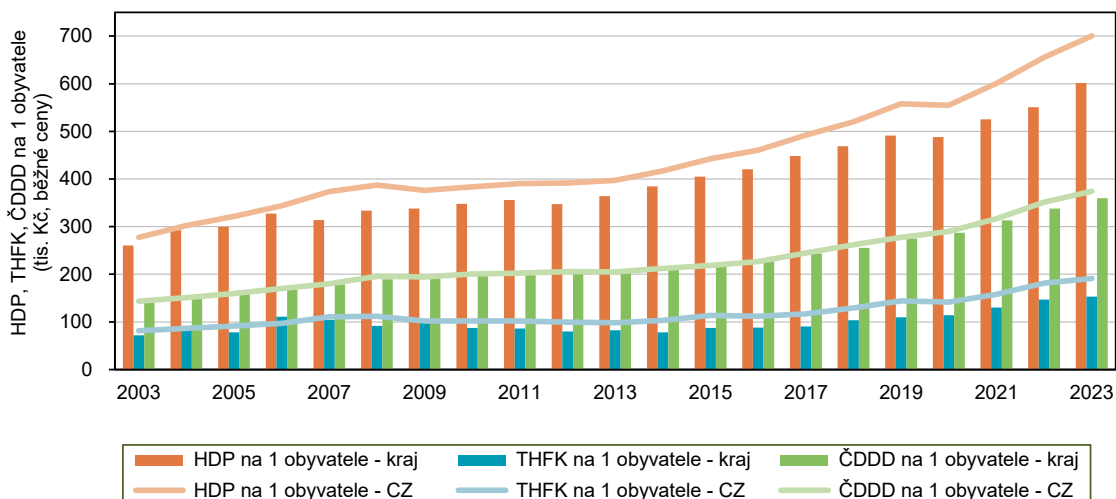
Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD)

Čistý disponibilní důchod domácností se využívá k hodnocení úrovně materiálního bohatství domácností bydlících v daném regionu a v Plzeňském kraji se vyznačuje trvale rostoucí tendencí, dokonce i v období hospodářské krize či v covidovém roce 2020. V roce 2023 ČDDD vzrostl v kraji meziročně o 8,6 % na 219,4 mld. Kč. Na republikovém objemu se tak podílíme 5,4 %, což je sedmá příčka v mezikrajském srovnání.

V přepočtu **ČDDD na 1 obyvatele** se Plzeňský kraj dlouhodobě řadil až na výjimky na třetí místo, ale od roku 2019 nás o jednu příčku dolů posunuli Jihomoraváci a od roku 2022 o další dvě příčky Vysočina a Královéhradecký kraj. Od roku 1995 se hodnoty tohoto ukazatele v Plzeňském regionu téměř shodovaly s hodnotami za Česko, ale v posledních dvou letech se rozdíl mezi námi zvětšil v náš neprospěch. ČDDD na 1 obyvatele dosáhl v roce 2023 v kraji 359,6 tis. Kč a vzhledem k předchozímu roku se zvýšil o 6,4 %. Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele, které přesáhly hranici 400 tis. Kč, mají kraje Hl. město Praha a Středočeský, nejnižší naopak Karlovarský a Ústecký kraj.

KOMENTÁŘ

HDP, THFK a ČDDD na 1 obyvatele

Základní tendence **vývoje vybraných makroekonomických ukazatelů v přepočtu na 1 obyvatele** jsou v zásadě stejné v Plzeňském kraji i v Česku. Zatímco dříve jsme se u ukazatele ČDDD drželi celorepublikového průměru, v posledních dvou letech vidíme obdobný trend jako u HDP a THFK, kde se rozdíly mezi krajem a Českem postupně zvětšují. Průměrné hodnoty za republiku podstatně navyšuje Hl. město Praha, nejvýrazněji to vidíme u hrubého domácího produktu, který spoluvytváří pracovní síla dojíždějících z okolních regionů.

Více informací včetně metodiky naleznete v [databázi regionálních účtů](#).

KOMENTÁŘ

Makroekonomické ukazatele v Plzeňském kraji

	2000	2005	2010	2015	2019	2020	2021	2022	2023
Hrubá přidaná hodnota (HPH)									
v mil. Kč	109 750	148 982	180 344	209 151	257 641	257 026	276 331	299 964	337 243
v tom podíl odvětví (%):									
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	5,4	3,8	2,8	3,6	3,2	3,4	2,8	3,5	2,8
B–E Průmysl	33,6	35,3	36,4	40,0	35,5	34,2	33,9	32,8	34,7
F Stavebnictví	6,2	6,8	6,9	5,6	5,3	5,2	5,1	5,4	5,4
G–U Služby	54,8	54,1	54,0	50,8	56,0	57,2	58,1	58,3	57,1
Hrubý domácí produkt (HDP)									
v mil. Kč	120 413	164 712	199 069	232 114	284 642	281 830	303 188	329 490	367 276
vývoj ve srovnatelných cenách, předchozí rok = 100 (%)	105,2	103,4	105,0	104,1	101,5	94,2	103,5	100,6	102,3
podíl kraje na HDP CZ (%)	5,0	5,0	4,9	5,0	4,8	4,8	4,8	4,7	4,8
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele									
v Kč	218 278	299 274	348 009	404 922	491 312	488 204	525 283	550 749	601 946
průměr CZ = 100 (%)	93,4	93,1	90,8	91,5	88,0	88,0	87,4	84,1	85,9
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného									
v Kč	445 048	585 407	713 281	830 711	1 002 409	1 010 009	1 045 595	1 125 811	1 254 504
průměr CZ = 100 (%)	90,1	87,6	89,4	92,4	91,1	90,6	87,5	85,2	88,7
Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK)									
v mil. Kč	40 359	42 851	50 134	50 046	63 603	65 980	75 036	88 000	93 484
podíl kraje na THFK CZ (%)	5,4	4,6	4,7	4,2	4,2	4,4	4,5	4,5	4,5
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele									
v Kč	73 161	77 858	87 643	87 305	109 783	114 295	130 002	147 094	153 215
průměr CZ = 100 (%)	100,7	84,9	86,2	76,8	76,3	80,7	82,5	81,1	80,1
Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD)									
v mil. Kč	67 371	87 162	112 752	128 567	159 481	165 861	180 884	202 133	219 424
podíl kraje na ČDDD CZ (%)	5,4	5,3	5,3	5,6	5,4	5,5	5,4	5,3	5,4
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele									
v Kč	122 126	158 370	197 111	224 284	275 275	287 315	313 387	337 869	359 624
průměr CZ = 100 (%)	100,0	99,3	98,3	102,6	99,1	99,2	99,0	96,1	96,1

Pozn.: Aktuální údaje v regionálních účtech zahrnují výsledky mimořádné revize ročních národních účtů v roce 2024, a to v celé časové řadě. Údaje za rok 2023 vycházejí z notifikační verze ročních národních účtů, údaje za rok 2022 z verze semi-definitivní.

Kontakt:

Ing. Lenka Křížová
Krajská správa ČSÚ v Plzni
T: 377 612 249
M: 734 352 264
E: lenka.krizova@csu.gov.cz

Oddělení informačních služeb a správy registrů – Krajská správa ČSÚ v Plzni

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.csu.gov.cz/plzensky | tel.: 377 612 108, e-mail: infoservisplzen@csu.gov.cz